

Załącznik do raportu z konsultacji społecznych dotyczących założeń do projektu
Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Szczecin na lata 2021-2025

AUTOR	WYPOWIEDZI PISEMNE - ANKIETA CLICKMEETING (pisownia oryginalna)	ZAPIS WYPOWIEDZI USTNYCH
SPOTKANIE ONLINE 17.11.2020		
Autor 1	Informacja? Ochrona założeń wsi, które obecnie są na terenie miasta Szczecina np. Krzekowo czy Skolwin.	<p>Najważniejsza jest wrażliwość. Wychowywanie od początku i budowanie wrażliwości, jeśli chodzi o tzw. małą ojczyznę. Pamiętajmy o detalach, bo detale są bardzo ważne. Oczywiście cwaniactwo Polaków jest takie, że bardzo szybko można zlikwidować okno historyczne, czy bramę i wprowadzić coś, co można tanio wymienić. Przykład: ostatnio omawiana likwidacja balkonów na Drzetowie. To jest brak wrażliwości, jeśli chodzi o estetykę. Pamiętajmy też o architektach. Architekt miejski obiecał estetykę miasta. Pytamy - kiedy miasto wprowadzi estetykę, ponieważ jesteśmy bardzo zmęczeni całym bałaganem, który urzędnicy akceptują - czyli wszechobecna reklama na budynkach. O braku wrażliwości można też mówić w przypadku braku dostępności do instytucji, w tym instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami. Również w przypadku kobiet poruszających się na obsasach ciągami komunikacyjnymi np. do Muzeum na Starym Mieście. Jestem zwolennikiem, aby bruk na Starym Mieście był, ale tak zaprojektowany, aby ciągi komunikacyjne były bezpieczne dla osób starszych, osób z niepełnosprawnościami czy kobiet na obsasach.</p> <p>Zauważyliśmy kwestię braku komunikacji pomiędzy wydziałami Urzędów. Warto jednak pytać o wspólne płaszczyzny działań MKZ i WKZ, nie tylko na terenie Szczecina, ale i w okolicy, jako, że Szczecin jest częścią systemu metropolitalnego. Warto zaangażować metropolitalność Szczecina i wspomagać potencjał sąsiednich gmin.</p>
Autor 2	Publikacje o obiektach i miejscach związanych z historią naszego miasta. Propagowanie informacji historycznych wśród młodzieży szkolnej.	
Autor 3	Informacje dla rad osiedli o zabytkach na danych osiedlach i kwestiach z nimi związanych	
Autor 4	Informacja dla właścicieli zabytków np. Wspólnot Mieszkańcowskich dotyczących waloru jaki niesie za sobą posiadanie takiego obiektu. Obecnie status „zabytku” kojarzony jest przez mieszkańców z ciężarem. Informacja i ukazanie walorów jakie niesie ze sobą taka nieruchomość z pewnością skłoni do innego i zgodnego z duchem ochrony działania podczas wykonywania prac remontowych	
Autor 5	GIS - tutaj jest sporo do poprawienia. Na pewno dostępność warstwy fotograficznej zabytków, łącznie z ich wnętrzem, gdy zabytek nie jest ogólnodostępny. Być może także współpraca z instytucjami edukacyjnymi przy tworzeniu tejże warstwy (np. uniwersytet szczeciński lub licea, gdzie prowadzone są zajęcia z GIS).	<p>Zwracam uwagę na fakt, że rola Rad Osiedli jest bardzo ważna. Gdy mieszkańcy widzą, że mogą coś zrobić, że mają siłę sprawczą, przekłada się to ich zaangażowanie, na to, że dbają później o zabytki, częściej chcą zgłaszać, że coś dzieje się nie tak. Taki proces później sam się napędza. Dobrze obrazuje to przykład zielonych ogródków na Turzynie. Początkowo trudno było zaangażować mieszkańców, ale z czasem ich aktywność rosła coraz bardziej.</p> <p>Drugi Aspekt. - Aspekt dostępności wizualnej. Percepcja wizualna zabytków kuleje. Mieszkańcy bardzo często nie dostrzegają obiektów zabytkowych. Dostępność wizualna powinna działać w taki sposób, że nie</p>

		<p>tyle, że zabytek ma nasz uderzyć, ale by dostępny, rozpoznany. Zwłaszcza te, do których możemy wejść, ogólnodostępnych. Obecnie ludzie często nawet nie zdają sobie sprawy, że mogą zobaczyć ten zabytek, dowiedzieć co się tam dzieje. Warto też pokazywać efekty prac. Wskazać, jak obiekt wyglądał przed, ile zainwestowano i jak wygląda po. Popularyzować tę wiedzę, przeciwdziałać powszechnemu przekonaniu "nic się nie dzieje".</p> <p>Włączenie studentów, licealistów w tworzenie warstwy zdjęciowej w GIS. Udostępnienie tego na geoportalu lub BIP. Takie zaangażowanie powoduje, że stają się częścią systemu opieki nad zabytkami, dbałość o zabytki staje się częścią ich życia i być może w przyszłości ich stosunek do zabytków byłby inny, zbudowano by przywiązanie, stosunek emocjonalny.</p>
Autor 6	Wydawnictwa monograficzne na temat zabytków Szczecina zwłaszcza XIX i XX wiecznych, tablice informacyjne na budynkach.	
Autor 7	art Oznakowanie wszystkich obiektów zabytkowych klasyczną tabliczką biało-niebieską	Dobrym przykładem na popularyzację jest Krzekowo, gdzie w najbardziej centralnym miejscu - przy Kościele powstały tablice informujące o zabytkach w tym miejscu, w małej przestrzeni powstałej z wsi. Informacja, że nawet jeśli nie są to zabytki rejestrowe, to mają historię i wartość. W ten sposób utrwała się to w świadomości mieszkańców, w świadomości dzieci. Jest to prosty pomysł, aby w miejscach, w których są zabytki, umiejętnie to uświadamiać najbliższym mieszkańcom. Takie informacje (tablice) mogłyby się znajdować w przestrzeniach parkowych. Np. na Pogodnie informacje o willach, informacje o ładnych układach urbanistycznych. Chodzi o wyjście na ulicę z popularyzacją.
Autor 8	zd Oczywiście ochrona ochrony krajobrazu, z naciskiem na wzmocnienie drzewostanu w parkach i dawnych cmentarzach.	
Autor 9	Na przykładzie Słocznyna - konieczna jest identyfikacja obszaru wsi średnio-wiecznej i objęcia jej całościową ochroną. Również obszary industrialne są nieokreślone, a już najwyższy czas by zostały objęte kompleksową ochroną. To samo dotyczy kamienic z tego czasu - niektóre są chronione inne nie - jakby typowano na chybił trafił.	Poruszamy się po omacku, oprowadzane osoby są zaskoczone, że zabytki to nie tylko walor architektoniczny i artystyczny. Są zaskoczone tym, że pokazywane miejsce jest "tematem", że warto je zachować. Pojawiają się konflikty na temat tego co jest warte zachowania, co jest wartościowe. Szczególnie wiele jest do zrobienia w rejonach miasta, które nie były wcześniej w granicach miasta, były terenami podmiejskimi. Nie do końca wiadomo co jest chronione a co nie jest chronione, nie końca wiadomo z czego wynika co jest wpisane do GEZ a co ujęte w rejestrze. Do zrobienia jest praca u podstaw.
Autor 10	Bardzo dobry przykład pokazał p. Dębowski na przykładzie systemu informacyjnego Warszawy. Obecnie system informujący o statusie ochrony jest bardzo nieczytelny.	
Autor 11	Wyprowadzenie nowych obiektów, które powinny zostać objęte ochroną, w tym obiekty architektury powojennego modernizmu oraz wprowadzenie planu realizacji tego	Zaangażowanie Rad Osiedli i mieszkańców jest bardzo ważne. Mieszkańcy bardzo chętnie chcą zgłaszać obiekty, zaskują wówczas poczucie sprawstwa, poczucie bycia gospodarzami okolicy. Gdy ludzie się angażują, działania rozszerzają się. Działa to jak samonapędzający się mechanizm.
Autor 12	le Jednolite oznakowanie obiektów zabytkowych, tablice informacyjne	
Autor 13	t Kształtowanie przestrzeni miejskiej jako opartej kompozycyjnie o obiekty zabytkowe, nie zaś jako ledwie je tolerującej	
Autor 14		Rady osiedli są blisko mieszkańców, w kwestii identyfikacji warto zapytać ich które zabytki zwracają ich uwagę. Można zbierać takie informacje. Gdy robią to poszczególne osiedla jest to łatwiejsze niż na raz

<p>Polskich - Oddział w Szczecinie, Rada Osiedla Drzetowo-Grabowo</p>		<p>zebrać całą informację miejską. Informacja co jest z punktu widzenia mieszkańca ważnym zabytkiem. To mieszkańcy często wskazują, że jakiś zabytkowy budynek jest zaniedbany, lub że wykonano remont elewacji i staje się ona rażąca, narusza estetykę przestrzeni. Można zbierać informację sąsiedzka, co jest dużo łatwiejsze niż zebranie na raz informacji o całym mieście. W związku z tym nawiązanie przez BMKZ współpracy jest jak najbardziej dobrym pomysłem. Z drugiej strony, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich mogłoby się włączyć w misję popularyzatorską. SBP podejmuje różne projekty popularyzatorskie w dziedzinie literatury, ale pamiętajmy o tym, że możemy to łączyć. – Wówczas projekty są o wiele ciekawsze dla mieszkańców. Mamy fantastycznych przewodników po mieście, mamy wiele literatury, która dzieje się w Szczecinie, w której wiele wątków dot. zabytków jest poruszonych. Połączenie tego ze spacerem po mieście, śladami tych miejsc bardzo fajnie spełni misję popularyzatorską. Warto napisać program edukacji skierowany do dzieci i młodzieży. Np. w postaci gry miejskiej lub innej formy aktywizującej dzieci, które już od małego będą miały jakąś formę edukacji dot. zabytków, ich wartości, tego, dlaczego zabytki w ogóle są ważne, dlaczego powinniśmy o nie dbać.</p>
<p>Autou 15</p>		<p>Przy okazji remontów nieruchomości, wiele osób zwraca uwagę na sposób realizacji prac. A w przypadku niedanych remontów czy rewitalizacji, pierwsze pretensje kierowane są, bo BMKZ, najczęściej są to mieszane pretensje. Większość tych budynków jest ujęta jedynie w ewidencji zabytków, w tej sytuacji tak na prawdę decyzję podejmują właściciele. Bardzo często te decyzje są złe. Wiele czasu zajmuje skierowanie myślenia właścicieli na odpowiedni tor. Wiąże się to z finansami. Praca przy remoncie/rewitalizacji nieruchomości zabytkowej wymaga dużych nakładów finansowych. Bardzo wielu mieszkańców życzy sobie, żeby wszystkie możliwe detale skuć, doświetlić budynek styropianem, nie tędy droga. Dobrym punktem do współpracy MKZ, zarządców budynków i samych mieszkańców są konsultacje, gdzie na przykładzie flagowych remontów (np. wspólnota Piłsudskiego 7) pokazać właścicielom jakie są walory przeprowadzenia remontu zgodnie ze sztuką z poszanowaniem zabytku. Od kiedy zawiązały się wspólnoty mieszkaniowe i zaczęły pozyskiwać środki na remonty, zmiany przeprowadzane są nie zawsze zgodnie z duchem ochrony konserwatorskiej.</p>
<p>J. Autou 16</p>		<p>Wszystko jest rozpatrywane od strony obiektu, chodzi zabranie o obiekt. Fajnie jest w tym obiekcie, tylko jak znaleźć drogę do tego obiektu? Dużym zaniedbaniem w oddziaływaniu zabytkami jest niedostatek w integracji działań w tej sprawie. Aktywność w dziedzinie zabytków nie jest w stanie oddziaływać na odbiorcę, ponieważ nie tworzymy systemu z układem planowania. Nawet doradźnego, gdyż nie tyle w MPZP co w decyzjach WZ na pewno nie kształtuje się czegoś takiego jak formowanie przestrzeni publicznej w relacji do obiektów wartościowych. Zajmujemy się tylko jedną rzeczą w otoczeniu, najczęściej na wniosek jednego konkretnego inwestora. Przestrzenie publiczne prowadzone są w dużej mierze inwestycjami typu ZRID, które kompletnie nie uwzględniają tego co się dzieje wokół, w zestawieniu z tym co jest najważniejsze, czyli: przestrzeń między budynkami przestaje integrować rzeczy ważne. A już nie ma co marzyć o tym, aby ukierunkowywała odbiorcę na rzeczy wartościowe. Jeżeli nie będziemy kształtować przestrzeni wspólnych i uważać ich za najważniejsze w procesie kształtowania przestrzeni, to nigdy nie uzyskamy efektu, niezależnie jak wiele pieniędzy wpompujemy w obiekty, bo one nie przebiją się do świadomości odbiorcy przemieszczającego się tymi przestrzeniami. To wymaga zupełnie innego podejścia do systemu planowania takiej gminy jak Szczecin. Nie może być tak, aby ziarność decyzji, powodowała dezintegrację przestrzeni w ślad za tym. A w związku z tym utratą środków, które zostały już wydatkowane. W integracji działań jest największą zgubionych możliwości i kto wie, czy nie najłatwiej ich odzyskać. To jest kwestia tylko organizacji, nieomal nie pieniędzy.</p>
<p>Autou 17</p>		<p>Brakuje katalogu zaginionych zabytków. Takie katalogi istnieją w kilku powiatach naszego województwa, nie ma w Szczecinie. Jest to rzecz tania do zrobienia. Oferuję wykonanie czegoś takiego za darmo. Powinno to być udostępnione bezpłatnie w formie pdf lub książek. W Szczecinie, wstępnie, brakuje około 50 obiektów. Należałoby jeszcze raz zweryfikować Katedrę. Brak/kradzież niektórych obiektów wciąż nie są zgłoszone. Chodzi głównie o monstrancje, lichtarze, zabytkowe wyposażenie kościołów. Być może warto zaprowadzić na stronach Urzędu Miasta zakładkę: "zaginione zabytki". Dzięki temu ludzie mogliby się opatrzyć, być może skutkowało to odzyskaniem zabytków. W innych powiatach, takie działanie było wysoce skuteczne, udało się odzyskać znaczną część zabytków.</p>

Autor 18		<p>Nawet opuszczony zabytek, ale będą potencjałem piękną, będzie działał, jeżeli będziemy się starali w układzie przestrzennym pozostawić go ważnym. Jeżeli będzie ważny, a nie będzie zadbane – będzie drażnił, czyli będzie w gruncie rzeczy prowokował do tego, żeby dopominać się o jego zadbanie. Jeżeli zaś, będziemy tak przekształcać przestrzeń, że on się staje nieważny, wówczas przestanie być ważny dla kogokolwiek, bo w takich sytuacjach pozostają tylko miejsca święte, reszta ginie. Kompletnie ginie, bo nikomu na tym nie zależy. Jeżeli zależy będzie tylko garstce ludzi, ale właścicielom i mieszkańcom nie, to nie damy rady tego zachować. Zatem tylko i wyłącznie działaniem zintegrowanym w przestrzeni publicznej i budowaniem tej przestrzeni w oparciu o rzeczy cenne, jesteśmy w stanie zachować rzeczy wartościowe. Inaczej, będzie to popychanie ludzi do tego, żeby robili rzeczy dobrze, oni będą wiedzieli, że robią, będą pochwaleni, ale tak naprawdę powiedzą – „ale po co?”.</p>
----------	--	--

AUTOR	ZAPIS WYPOWIEDZI USTNYCH	WYPOWIEDZI PISEMNE – CHAT CLICKMEETING <small>(pisownia oryginalna)</small>
SPOTKANIE ONLINE 24.11.2020		
Autor 19		<p>Czy jest możliwość wsparcia wieży Gocławskiej? Wieża jest obecnie w wieczystej dzierżawie. Mamy już na ukończeniu program prac konserwatorskich i projekt budowlany na najważniejsze zabezpieczenie. Czy na coś możemy liczyć ze strony miasta?</p> <p>Reagowanie: - Może trzeba by zaważyć o system kamer z udostępnieniem dla obywateli i pod kamera online pozostawienie informacji- jeśli widzisz coś niepokojącego zgłoś pod nr tel.</p>
Autor 20.		<p>1. Jak wygląda sprawa monitoringu zabytków przed dewastacją. Jaki jest poziom środków na konserwację remonty, np na przyszły rok. Jak możemy się dowiedzieć co i kiedy będzie remontowe. Przyznam się, że nigdy nie widziałam, żeby ktoś wykonywał jakieś prace konserwatorskie np na Placu Orła, np przy pomniku Flory, czy innym. Z Pamięi Konserwatorze komiecznie jest zwrócić uwagi na opiekę nad zabytkowymi drzewami i alejkami w Parku Zeromskiego. Czy są jakieś plany, jakiś czas temu razem z Panem Pawłem Madejskim pisaliśmy o oznakowaniu drzew w Parku. Na jakim to jest etapie.</p> <p>Chciałabym również, żeby na terenach objętych ochroną konserwatorską można było zasadzić zieleni, co jednak spotyka się ze sprzeciwem konserwatora.</p>
Autor 21	<p>Jako wartościowe w projekcie GPOnZ wskazuje projekt "Cztery Place Starego Miasta", rewitalizację Placu Orła białego, wykonanie kopii fontanny Orła. Oraz projekty waloryzacji oraz wykorzystania zasobów zabytkowych zintegrowanych z obszarami przyrodniczo wartościowym: Dolina Siedmiu Młynów, Puszcza Bukowa, zabytkowe parki miejskie i podworskie, Cmentarz Centralny, zabytkowe nieczynne cmentarze.</p> <p>W obszarze reagowanie zgłaszam podjęcie działań na rzecz terenu dawnego zakładu Bethanien.</p>	

AUTOR	ZAPIS WYPOWIEDZI USTNYCH	WYPOWIEDZI PISEMNE - CHAT CLICKMEETING
SPOTKANIE ONLINE 26.11.2020		
Uczennica	Liczy się współpraca wszystkich instytucji, miasta, właścicieli zabytków, mieszkańców. Nie powinno być jednej wiodącej instytucji, która jako jedyna ponosi wyłączną odpowiedzialność. Współpracę się opiera. Należy również zachęcić ludzi do myślenia, że zabytki są ważne i ważne jest dbanie o nie. Mamy w Szczecinie coś wyjątkowego, jako "ziemie odzyskane" mamy wyjątkową poniemiecką XVIII i XIX zabudowę śródmieścia.	
Uczeń	Mieszkańcy na co dzień nie zdają sobie sprawy co to jest zabytek. Należy zwiększać ich wiedzę, edukować. Tylko wtedy będzie możliwe odanie o zabytki	
Uczennica	Popularyzacja i edukacja powinna opierać się na działaniach lokalnych, dotyczących konkretnej ulicy, miejsca, obiektu. Należy angażować mieszkańców najbliższego otoczenia, aby zrozumieli jakie dziedzictwo mają obok siebie. Dobrym przykładem angażowania mieszkańców jest wydarzenie Święto Tkackiej, organizowane w tym roku.	